

Czwartek, 24 listopada 2016 r.

P8_TA(2016)0451

Przystąpienie UE do konwencji stambulskiej w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia UE do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencji stambulskiej) (2016/2966(RSP))

(2018/C 224/16)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2 i art. 3 ust. 3 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz art. 8, 19, 157 i 216 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE);
- uwzględniając art. 21, 23, 24 i 25 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania, przyjęte podczas czwartej Światowej Konferencji w sprawie Kobiet w dniu 15 września 1995 r., oraz późniejsze dokumenty końcowe przyjęte na posiedzeniach specjalnych Organizacji Narodów Zjednoczonych Pekin + 5 (2000 r.), Pekin + 10 (2005 r.), Pekin + 15 (2010 r.) oraz Pekin + 20 (2015 r.),
- uwzględniając postanowienia instrumentów prawnych ONZ dotyczących praw człowieka, a w szczególności praw kobiet, takich jak Karta Narodów Zjednoczonych, Powszechna deklaracja praw człowieka, Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Konwencja w sprawie zwalczania handlu ludźmi i eksploatacji prostytutki, Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet oraz fakultatywny protokół do niej, jak również Konwencja w sprawie zakazu tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karaniami, Konwencja dotycząca statusu uchodźców z 1951 r. i zasada non-refoulement, a także Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych,
- uwzględniając art. 11 ust. 1 lit. d) Konwencji w sprawie eliminacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w rezolucji nr 34/180 z dnia 18 grudnia 1979 r.,
- uwzględniając swą rezolucję z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie strategii UE na rzecz równości kobiet i mężczyzn w okresie po 2015 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając swą rezolucję z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie eliminacji przemocy wobec kobiet ⁽²⁾, rezolucję z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie priorytetów oraz zarysu ram nowej polityki UE w dziedzinie walki z przemocą wobec kobiet ⁽³⁾ oraz rezolucję z dnia 6 lutego 2013 r. w sprawie 57. sesji Komisji ds. Statusu Kobiet ONZ: likwidacja wszelkich form przemocy wobec kobiet i dziewcząt i zapobieganie wszelkim jej formom ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swą rezolucję z dnia 25 lutego 2014 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet ⁽⁵⁾,
- uwzględniając europejski pakt na rzecz równości płci (2011–2020), przyjęty przez Radę Unii Europejskiej w marcu 2011 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. C 407 z 4.11.2016, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. C 285 E z 21.10.2010, s. 53.

⁽³⁾ Dz.U. C 296 E z 2.10.2012, s. 26.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 24 z 22.1.2016, s. 8.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0126.

Czwartek, 24 listopada 2016 r.

- uwzględniając wytyczne UE w sprawie aktów przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz zwalczania wszelkich form ich dyskryminacji,
 - uwzględniając ocenę europejskiej wartości dodanej ⁽¹⁾,
 - uwzględniając program „Prawa, równość i obywatelstwo” na okres 2014–2020,
 - uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 3 grudnia 2015 r. zatytułowany „Strategic engagement for gender equality 2016–2019” [Strategiczne zaangażowanie na rzecz równouprawnienia płci w latach 2016–2019] (SWD(2015)0278),
 - uwzględniając deklarację trzech kolejnych prezydencji UE w sprawie równouprawnienia płci z dnia 7 grudnia 2015 r. wydaną przez Holandię, Słowację i Maltę,
 - uwzględniając sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej pt. „Przemoc wobec kobiet: badanie na poziomie UE”, opublikowane w marcu 2014 r.,
 - uwzględniając dyrektywę 2012/29/UE ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw ⁽²⁾,
 - uwzględniając dyrektywę 2011/99/UE w sprawie europejskiego nakazu ochrony ⁽³⁾ oraz rozporządzenie (UE) nr 606/2013 w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając dyrektywę 2011/36/EU w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar ⁽⁵⁾ oraz dyrektywę 2011/92/UE w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującą decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW ⁽⁶⁾,
 - uwzględniając Konwencję Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencja stambulska),
 - uwzględniając plan działania Komisji dotyczący możliwości przystąpienia UE do konwencji stambulskiej opublikowany w październiku 2015 r.,
 - uwzględniając wnioski Komisji dotyczące decyzji Rady w sprawie zawarcia i podpisania przez Unię Europejską Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (COM(2016)0111 i COM(2016)0109),
 - uwzględniając pytania do Rady i Komisji w sprawie przystąpienia UE do konwencji stambulskiej w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (O-000121/2016 – B8-1805/2016 i O-000122/2016 – B8-1806/2016),
 - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że równouprawnienie płci stanowi podstawową wartość UE zapisaną w traktatach i Karcie praw podstawowych, którą UE zobowiązała się uwzględniać we wszystkich swoich działaniach, a także mając na uwadze, że równouprawnienie płci jako cel strategiczny ma istotne znaczenie dla realizacji ogólnych celów strategii „Europa 2020”, a mianowicie pobudzenia wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i zapewnienia integracji społecznej;

⁽¹⁾ PE 504.467.

⁽²⁾ Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57.

⁽³⁾ Dz.U. L 338 z 21.12.2011, s. 2.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 181 z 29.6.2013, s. 4.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 335 z 17.12.2011, s. 1.

Czwartek, 24 listopada 2016 r.

- B. mając na uwadze, że prawo do równego traktowania i niedyskryminacji jest prawem podstawowym, uznanym w traktatach unijnych i głęboko zakorzenionym w społeczeństwie europejskim, a także że prawo to jest nieodzowne dla dalszego rozwoju społeczeństwa i powinno być stosowane w ustawodawstwie, praktyce, orzecznictwie i w życiu codziennym;
- C. mając na uwadze, że zgodnie z dyrektywą 2012/29/UE ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw, przemoc na tle płciowym określana jest jako przemoc, która jest skierowana przeciwko osobie ze względu na jej płeć, tożsamość płciową lub ekspresję płciową bądź której ofiarami stają się w przeważającej mierze osoby danej płci; mając na uwadze, że przemoc ta może być przyczyną szkód fizycznych, seksualnych, emocjonalnych lub psychologicznych bądź strat ekonomicznych ze strony ofiar, a także może wywrzeć wpływ na ich rodziny i krewnych oraz całe społeczeństwo; mając na uwadze, że przemoc uwarunkowana płcią stanowi skrajną formę dyskryminacji oraz jest pogwałceniem praw podstawowych i swobód ofiary, co jest zarówno przyczyną, jak i konsekwencją różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn; mając również na uwadze, że przemoc wobec kobiet i dziewcząt obejmuje przemoc w bliskich związkach, przemoc seksualną (w tym gwałt, napaść na tle seksualnym i molestowanie seksualne), handel ludźmi, niewolnictwo, w tym nowe formy nadużyć wobec kobiet i dziewcząt w internecie, a także różne formy szkodliwych praktyk, takich jak przymusowe małżeństwa, okaleczanie żeńskich narządów płciowych oraz tzw. zbrodnie w imię honoru;
- D. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet i przemoc na tle płciowym są nadal powszechnym zjawiskiem w UE; mając na uwadze, że w badaniu Agencji Praw Podstawowych na temat przemocy wobec kobiet z 2014 r., podobnie jak w innych przeprowadzonych badaniach, stwierdzono, że jedna trzecia wszystkich kobiet w Europie doświadczyła przemocy fizycznej lub przemocy seksualnej co najmniej raz w ciągu dorosłego życia, 20 % młodych kobiet (w wieku od 18 do 29 lat) doświadczyło molestowania seksualnego w internecie, jedna na pięć kobiet (18 %) doświadczyła uporczywego nękania, jedna na 20 kobiet została zgwałcona oraz więcej niż jedna na 10 kobiet padła ofiarą przemocy seksualnej charakteryzującej się brakiem zgody lub użyciem siły; mając na uwadze, że w badaniu wyjaśniono, że większość przypadków przemocy nie została zgłoszona jakimkolwiek władzom, co dowodzi, że badania wiktymizacyjne, podobnie jak statystyki administracyjne, są niezbędne, aby uzyskać pełny obraz różnych form przemocy wobec kobiet; mając na uwadze, że konieczne są dalsze środki na rzecz zachęcania kobiet będących ofiarami przemocy do zgłaszania swych doświadczeń i ubiegania się o pomoc, a także na rzecz gwarantowania, że organy udzielające pomocy mogą spełnić potrzeby ofiar i poinformować je o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia;
- E. mając na uwadze, że zgodnie z oceną europejskiej wartości dodanej roczny koszt, jaki Unia Europejska poniosła w związku z przemocą wobec kobiet i przemocą na tle płciowym w 2011 r. szacuje się na 228 mld EUR (tj. 1,8 % unijnego PKB), z czego 45 mld EUR rocznie wyniósł koszt usług publicznych i państwowych, a 24 mld EUR to koszt związany z utratą potencjału gospodarczego;
- F. mając na uwadze, że Komisja podkreśliła w swym strategicznym zaangażowaniu na rzecz równouprawnienia płci na lata 2016–2019, że przemoc wobec kobiet oraz przemoc uwarunkowana płcią, która niszczy zdrowie i dobrostan kobiet, ich życie zawodowe, niezależność finansową i ekonomiczną, to jeden z głównych problemów, jaki należy rozwiązać, aby osiągnąć rzeczywiste równouprawnienie płci;
- G. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet i mężczyzn jest zbyt często uważana za sprawę prywatną i zbyt łatwo tolerowana; mając na uwadze, że w rzeczywistości jest to pogwałcenie praw podstawowych i poważne przestępstwo, które musi być karane jako takie; mając na uwadze, że należy położyć kres bezkarności sprawców oraz przerwać zakłęty krąg milczenia i samotności kobiet i dziewcząt, które stały się ofiarami przemocy;
- H. mając na uwadze, że eliminacja przemocy wobec kobiet i przemocy uwarunkowanej płcią możliwa jest nie dzięki pojedynczemu działaniu, ale dzięki połączeniu działań o charakterze infrastrukturalnym, prawnym, sądowym, organów ścigania, kulturowym, edukacyjnym, społecznym, zdrowotnym oraz innych działań związanych ze świadczeniem pomocy, które mogą w znacznym stopniu pogłębić wiedzę o problemie oraz ograniczyć przemoc i jej konsekwencje;
- I. mając na uwadze, że ze względu na takie czynniki, jak pochodzenie etniczne, religia lub przekonania, zdrowie, stan cywilny, własność nieruchomości, status migranta, wiek, niepełnosprawność, klasa społeczna, orientacja seksualna, tożsamość płciowa lub ekspresja płciowa, kobiety mogą mieć specyficzne potrzeby i być w większym stopniu narażone na dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie, co oznacza że powinny zostać objęte specjalną ochroną;

Czwartek, 24 listopada 2016 r.

- J. mając na uwadze, że przyjęcie wytycznych UE w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz zwalczania wszelkich form ich dyskryminacji, jak również konkretny rozdział dotyczący ochrony kobiet przed przemocą na tle płciowym znajdujący się w strategicznych ramach i planie działania UE dotyczącym praw człowieka, dowodzą wyraźnej woli politycznej UE, by traktować temat praw kobiet jako jeden z priorytetów i podejmować długoterminowe działania w tym zakresie; mając na uwadze, że spójność wymiaru wewnętrznego i zewnętrznego strategii politycznych dotyczących praw człowieka może czasami uwidocznić rozbieżności między retoryką a postępowaniem;
- K. mając na uwadze, że obywatele oraz mieszkańcy Unii nie są w równym stopniu chronieni przed przemocą uwarunkowaną płcią ze względu na brak spójnych ram oraz różne strategie i przepisy prawne w państwach członkowskich, m.in. jeżeli chodzi o definicję naruszeń i zakres uregulowań prawnych, dlatego też są w mniejszym stopniu chronieni przed przemocą;
- L. mając na uwadze, że w dniu 4 marca 2016 r. Komisja zaproponowała przystąpienie UE do konwencji stambulskiej, która jest pierwszym prawnie wiążącym instrumentem międzynarodowym dotyczącym zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet;
- M. mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie UE podpisały wspomnianą konwencję, ale zaledwie 14 ją ratyfikowało;
- N. mając na uwadze, że ratyfikacja konwencji nie da rezultatów, jeżeli nie zapewni się właściwego jej wykonania oraz nie przeznaczy się odpowiednich zasobów finansowych i ludzkich na zapobieganie przemocy wobec kobiet i przemocy uwarunkowanej płcią i walkę z nią oraz na ochronę ofiar;
- O. mając na uwadze, że konwencja stambulska jest zgodna z podejściem całościowym, potraktowaniem kwestii przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz przemocy uwarunkowanej płcią z wielu różnych perspektyw, takich jak zapobieganie dyskryminacji i walka z nią, środki prawa karnego w walce z bezkarnością, ochrona i wspieranie ofiar, ochrona dzieci, ochrona kobiet ubiegających się o azyl i uchodźczyń oraz efektywniejsze gromadzenie danych; mając na uwadze, że podejście to oznacza przyjęcie zintegrowanej polityki, łączącej w sobie działania w wielu dziedzinach prowadzone przez wiele zainteresowanych podmiotów (wymiar sprawiedliwości, policja, opieka społeczna, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i samorządy lokalne i regionalne itp.) na wszystkich szczeblach sprawowania rządów;
- P. mając na uwadze, że konwencja stambulska to porozumienie mieszane, do którego mogą jednocześnie przystąpić zarówno UE, jak i państwa członkowskie, jako że UE posiada kompetencje w takich dziedzinach, jak prawa ofiar i nakazy ochrony, azyl i migracja, a także współpraca sądownicza w sprawach karnych;
1. przypomina, że postanowienia art. 2 TUE i Karty praw podstawowych zobowiązują Komisję do podejmowania działań na rzecz równouprawnienia płci, do gwarantowania równouprawnienia oraz promowania go;
 2. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie podpisania konwencji stambulskiej oraz sfinalizowania przystąpienia do niej UE, jednak ubolewa nad faktem, że negocjacje w Radzie nie odbywają się w tym samym tempie;
 3. podkreśla, że przystąpienie UE do konwencji zapewni spójne europejskie ramy prawne umożliwiające zapobieganie przemocy wobec kobiet i przemocy uwarunkowanej płcią oraz walkę z nią, a także ochronę ofiar przemocy; podkreśla, że przystąpienie do konwencji zapewni większą spójność i skuteczność unijnej polityki wewnętrznej i zewnętrznej, zagwarantuje skuteczniejszą interpretację i wdrażanie prawa UE, unijnych programów oraz wydatkowania funduszy UE dotyczących konwencji i skuteczniejszy nadzór nad nimi, a także zaowocuje efektywniejszym gromadzeniem odpowiedniejszych, porównywalnych zdesegregowanych danych dotyczących przemocy wobec kobiet i przemocy uwarunkowanej płcią na szczeblu UE oraz wzmocni odpowiedzialność UE na szczeblu międzynarodowym; podkreśla ponadto, że przystąpienie UE do tej konwencji zaowocuje ponownym wywarcieniem presji politycznej na państwa członkowskie, by ratyfikowały ten instrument;
 4. wzywa Radę i Komisję do przyspieszenia negocjacji w sprawie podpisania i zawarcia konwencji stambulskiej;
 5. w pełni i bez zastrzeżeń wspiera przystąpienie UE do tej konwencji;
 6. wzywa Komisję i Radę do zapewnienia, że Parlament zostanie w pełni zaangażowany w proces monitorowania konwencji stambulskiej po przystąpieniu do niej UE, zgodnie z postanowieniami art. 218 TFUE;

Czwartek, 24 listopada 2016 r.

7. przypomina, że przystąpienie UE do tej konwencji nie zwalnia państw członkowskich z jej ratyfikacji na szczeblu krajowym; wzywa zatem wszystkie państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły, do szybkiego ratyfikowania konwencji stambulskiej;
 8. wzywa państwa członkowskie, by zapewniły właściwe wdrażanie konwencji oraz przeznaczyły odpowiednie zasoby finansowe i kadrowe na zapobieganie przemocy wobec kobiet i przemocy uwarunkowanej płcią oraz walkę z nią, a także na ochronę ofiar;
 9. jest zdania, że wysiłki UE na rzecz wykorzenia przemocy wobec kobiet i dziewcząt muszą być częścią kompleksowego planu walki ze wszystkimi formami nierówności płci; domaga się unijnej strategii walki z przemocą wobec kobiet i przemocą uwarunkowaną płcią;
 10. ponawia wezwanie skierowane do Komisji zawarte w rezolucji z dnia 25 lutego 2014 r. zawierającej zalecenia w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet, by przedstawiła akt prawny zapewniający spójny system gromadzenia danych statystycznych oraz aktywniejsze podejście w państwach członkowskich do zapobiegania wszelkim formom przemocy wobec kobiet i dziewcząt, przemocy uwarunkowanej płcią i do zwalczania tej przemocy oraz by umożliwiła łatwiejszy dostęp do wymiaru sprawiedliwości;
 11. zwraca się do Rady o uruchomienie tzw. klauzuli pomostowej przez przyjęcie jednomyślnej decyzji określającej przemoc wobec kobiet i dziewcząt (oraz inne formy przemocy uwarunkowanej płcią) jako dziedzinę przestępczości wymienioną w art. 83 ust. 1 TFUE;
 12. uznaje ogrom pracy wykonanej przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego w zakresie zapobiegania przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz walki z nią, a także ochrony ofiar przemocy i udzielania im pomocy;
 13. wzywa państwa członkowskie i zainteresowane podmioty współpracujące z Komisją i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką kobiet, a także organizacjami społeczeństwa obywatelskiego do pomocy w zakresie upowszechniania informacji dotyczących konwencji, programów unijnych oraz funduszy dostępnych w ramach tych funduszy na walkę z przemocą wobec kobiet i ochronę ofiar;
 14. wzywa Komisję i Radę do współpracy z Parlamentem w zakresie identyfikacji postępów w dziedzinie równouprawnienia płci oraz zwraca się do trzech prezydencji o podjęcie aktywnych działań na rzecz realizacji ich zobowiązań w tym względzie; apeluje o zorganizowanie unijnego szczytu poświęconego równouprawnieniu płci i prawom kobiet i dziewcząt z myślą o podjęciu nowych zobowiązań;
 15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów państw członkowskich oraz Zgromadzeniu Parlamentarnemu Rady Europy.
-